

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon Br. 05/L - 044

**O UGROŽENOJ ZONI ŽIVOTNE SREDINE OBILIĆA I NJEGOVE
OKOLINE**

Skupština Republike Kosova;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,

Usvaja:

**ZAKON O UGROŽENOJ ZONI ŽIVOTNE SREDINE OBILIĆA
I NJEGOVE OKOLINE**

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Cilj

Ovaj zakon ima za cilj utvrđivanje Opštine Obilić i njegove okoline kao posebnu Ugroženu Zonu životne sredine, usled stalnog zagađivanja vazduha, zemlje i vode kao i poboljšanju uslova životne sredine, koji se povezuju kvalitetom života i zaštitu ljudskog zdravlja.

Član 2.

Delokrug

1. Ovim zakonom uređuju se opšti uslovi za utvrđivanje Ugrožene Zone sredine opštine Obilić i oko nje, način financiranja kao i institucionalni mehanizmi za sprovođenje ovog zakona, čijim se:

- 1.1. utvrđuju granice ugrožene i zaštićene zone od zagađenja životne sredine koja dolazi kao rezultat posrednih ili neposrednih aktivnosti termoelektrane i drugih operatera zagađenja koji operišu u zoni Obilića i oko nje;
- 1.2. utvrđuje opseg Ugrožene Zone, bazirajući se na meru zagađenja i stepen ugroženosti;
- 1.3. utvrđuju institucionalne i državne odgovornosti za pokretanje i ostvarivanje posebnih politika, prilogađavajući se specifičnostima ugrožene i Zaštićene Zone;
- 1.4. utvrđuju odgovorne institucije i potrebne mere za tretiranje i korišćenje jama površinskih kopova, gomile pepela i uglja;
- 1.5. stvaraju politike i potrebne institucionalne radnje u korist stanovnika tretiraju i njihove zdravstvene potrebe koje su rezultat ili posledica življenja u zagađenoj životnoj sredini;
- 1.6. izgrađuju finansijski mehanizmi za realizaciju državne politike u funkciji utvrđivanja i menadžiranja zone od posebnog statusa za životnu sredinu.
- 1.7. pružaju mogućnosti za pristupanje opštine Obilić u projektima kogenerisanja.

Član 3. Definicije

1. Korišćeni izrazi u ovom zakonu imaju sledeća značenja :

- 1.1. Stanovnik** – stalni stanovnici koji žive u toj Zoni;
- 1.2. Zona** – Ugrožena Zona životne sredine Obilića i oko njega;
- 1.3. Opština** – Opština Obilić;
- 1.4. Ministarstvo** – odgovarajuće Ministarstvo za životnu sredinu i prostorno planiranje;
- 1.5. Vlada** – Vlada Republike Kosovo;
- 1.6. Životna sredina** – prirodna okolina: vazduh, zemljište, voda, klima, flora i fauna u celini među delovanja i kulturno nasledstvo kao deo okoline kojeg je stvorio sam čovek;
- 1.7. Sigurnosni pojas** – pojas zemljišta oko izvora zagađenja, sa potrebnom visinom, sa zelenilom, travom i drvećem, koje će imati uticaj na smanjivanju zagađenosti i drugih oblika zagađenja;
- 1.8. Zagađenje životne sredine** – posredni ili neposredni uticaj zagađenih materija u životnoj sredini, prouzrokovane putem aktivnosti pravnih i fizičkih lica koje imaju štetne posledice u kvalitetu životne sredine i ljudskog zdravlja;

1.9. Ekonomski operateri – kompanije koje deluju u zoni i koje obavljaju njihove aktivnosti tako da prouzrokuju štete za životnu sredinu;

1.10. Izvor zagađenja smatraju se: površinski kopovi, jame površinskih kopova, gomile pepela i uglja, termoelektrane, deponije đubreta;

1.11. Grant za posebnu zonu – poseban grant koji se dodeljuje od strane Vlade Republike Kosovo za Ugroženu Zonu životne sredine Obilića i njegove okoline.

POGLAVLJE II OSNVONE ODREDBE

Član 4.

Proglašenje Ugrožene Zone, kao zonu sa posebnim statusom životne sredine

1. Opština Obilić se proglašava zonom posebnog statusa životne sredine u Republici Kosovo.
2. Opština Obilić obuhvata teritorijalnu celinu, kao što je to definirano katastarskom zonom opštine.
3. U zoni sa posebnim statusom životne sredine obuhvaćena su i naselja susednih opština koje obuhvata zrak zone sa rizikom za životnu sredinu.

Član 5.

Ugrožena Zona životne sredine

1. Ugrožena Zona životne sredine obuhvata opseg na vazdušnoj razdaljini do pet hiljada (5.000) metara od tačke između obe termoelektrane u Obiliću.
2. Opština u saradnji sa Ministarstvom, utvrđuje prioritete za investicije unutar utvrđenih zona na osnovu stepena zagađenosti.

Član 6.

Mere zaštite od izvora zagađenja

1. Opština, u saradnji sa Ministarstvom, preduzima potrebne predviđene mere važećim zakonima koja regulišu ovu oblast, za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu koji neposredno ili posredno dolaze iz izvora zagađenja životne sredine.
2. Glavni cilj mera bi trebalo da bude:

2.1. smanjenje emisije prašine i drugih zagađenih elemenata u okviru dozvoljenih standarda životne sredine;

- 2.2. stalno smanjenje zagađenosti vazduha od samog gorenja uglja po rudnicima i gomilama pepela;
- 2.3. planiranje i realizaciju zatvaranja jama i ponovnog obnavljanja površinskih kopova;
- 2.4. stvaranje sigurnosnog pojasa od strane operatora koji zagađuju;
- 2.5. tretman gomila pepela, potpuno u skladu sa potrebama eksploatacije istih, balansirajući to ujedno sa društvenim interesom, kao što je to utvrđeno Zakonom o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu u Republici Kosova.

Član 7. Mere zaštite Posebne Zone

1. Ministarstvo će u stalnoj saradnji sa opštinom i privrednim operaterima koji obavljaju radne aktivnosti u zoni, preduzimati sve mere zabranjivanja bacanja hemijskih otpadaka u reci Sitnica i zabrane njihovog deponiranja u prostorima koji ne ispunjavaju standard životne sredine.
2. Opština i Ministarstvo vrše stalni nadzor nivoa zagađenosti vazduha, zemlje i vode i te podatke objavljuje redovno i periodično.
3. Opština uz stalnu podršku Ministarstva i ekonomskih operatera će stalno ulagati na stvaranju, proširenju i održavanju zelenih prostora koji pomažu smanjenje zagađenosti životnog prostora.
4. Ministarstvo, u stalnoj saradnji sa privrednim operatorima, mora preduzeti mere smanjenja zvučne zagađenosti od termocentrala instaliranjem takve potrebne opreme za realizaciju takvog cilja prema Zakonu o zaštiti od buke.

Član 8. Dopunske mere za poboljšanje života stanovništva Posebne Zone

1. Vlada u saradnji sa Opštinom, stvara kontinuirane olakšice za stanovnike Posebne Zone.
2. Vlada Kosova u saradnji sa Kancelarijom Regulatora za energiju obezbeđuje:
 - 2.1. jednu nižu kvotu za cenu električne energije,
 - 2.2. redovno snabdevanje električnom energijom za stanovnike zone.
3. Vlada u saradnji sa operaterima obezbeđuje :
 - 3.1. tretiranje prioritetom u jednakim uslovima za one stanovnike koji žive u Posebnoj Zoni, najmanje pet (5) godina, u procedurama zapošljavanja za profesije i radna mesta koja se generišu u površinskim kopovima i u proizvodnji električne energije, u skladu sa zakonskim procedurama Republike Kosovo.

3.2. mogućnost uključenja za korišćenje pare termoelektrane za centralno grejanje.

4. Opština, u saradnji sa ekonomskim operaterima, utvrđuje i sprovodi kontinuiranu politiku u stvaranju infrastrukture i stimulanju posebnih sportskih i kulturnih aktivnosti.

Član 9.

Finansijska sredstva namenjena posebnoj zoni

1. Financijska sredstva namenjena za posebnu zonu, obezbeđuju se od:

1.1. naplate mineralne rente od strane dotične institucije, dvadeset posto (20%) od navedene rente se prenosi iz Centralnog budžeta za Opštinski budžet opštine gde se nalazi biznis jedinica, namenjeno na specifičan način za investicije za razvoj zajednice, u lokaciji gde se nalazi biznis jedinica, u oblasti zaštite životne sredine, infrastrukture, sporta, zdravstva i obrazovanja.

1.2. Donacija.

Član 10.

Odgovorni subjekti za sprovođenje ovog zakona

1. Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja je odgovorni organ za sprovođenje ovog Zakona u oblasti životne sredine i prostornog planiranja.

2. Ministarstvo zdravstva je odgovorni organ za sprovođenje Zakona u oblasti zdravstva.

3. Ministarstvo finansija obezbeđuje refundiranje potrebnih budžetskih sredstava za realizaciju mandata predviđenog ovim Zakonom i Zakonom za menadžiranje javnih finansija i odgovornosti kao i Zakonom za finansije lokalni vlasti.

4. Opština Obilić je glavni lokalni organ, odgovoran za primenu odredaba ovog Zakona.

5. Opština uz podršku ministarstva, osniva posebnu nadzornu instituciju, nezavisnu od drugih operatera, koja meri stepen zagađenosti.

POGLAVLJE III ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11.

Donošenje podzakonskih akata

Vlada i dotična ministarstva sa Opštinom u roku od šest (6) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donose podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona.

Član 12.
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana nakon objavljivanja u Službenom Listu Republike Kosova.

Zakon Br. 05/L - 044
30. novembar 2016. god.

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Kadri Veseli